

Aan:

Ministerie van Economische Zaken,
Postbus 30316, 2500 GH Den Haag
(Elektronisch via

https://www.internetconsultatie.nl/besluit_algemene_regels_windparkenopzee/reageren)

Plaats en datum

Utrecht, 29 september 2014

Ons kenmerk

Br-secr 402N

Onderwerp:

Reactie NWEA internetconsultatie "Concept-besluit Algemene regels wind op zee"

Geachte heer Kamp,

Hierbij maakt NWEA graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het concept van het "Besluit tot wijziging van het Waterbesluit in verband met de vereenvoudiging en uniformering van regels voor windparken op zee (algemene regels windparken op zee)" zoals dat tot 30 september 2014 in internetconsultatie is gebracht.

NWEA spreekt haar waardering uit voor dit initiatief om de regels te standaardiseren, te versimpelen en te verduidelijken. Door het verminderen van investeringsrisico's en het aantrekkelijker maken van het investeringsklimaat draagt het bij aan de kostprijsreductie van elektriciteit van wind op zee.

Wij waarderen de inzet van deze AMVB om als overheid aan te sluiten bij de markt daar waar die zichzelf al "gereguleerd" heeft (en bijvoorbeeld documenten verlangt die kwaliteit aantonen. En ook dat daarbij geen keurslijf wordt gebruikt om (te) specifiek (te) gedetailleerde documentatie te verlangen. Dat biedt de nodige flexibiliteit en zo wordt gebruik gemaakt van de kennis en kunde van de markt en dubbel werk voorkomen.

Deze algemene regels zullen nog in ministeriële regelingen nader worden uitgewerkt. Hierbij moeten dan eveneens de bovenstaande doelen blijven gelden; lastenverlichting en het verminderen van investeringsrisico's door flexibele, duidelijke regels waarbij ervan uitgegaan wordt dat de "interne" controle door de bij de financiering, verzekering en uitvoering betrokken partijen veelal reeds een ook voor de overheid afdoende kwaliteit, borging en aantoonbaarheid garanderen.

Graag stellen wij te zijner tijd onze deskundigheid en informatie tot uw beschikking om daarbij te helpen.

Graag vernemen wij wanneer voorzien is dat de algemene regels in werking zullen gaan treden en wanneer derhalve de tekst van de algemene regels definitief bekend zal zijn?

Met vriendelijke groet,

Ton Hirdes,
directeur Nederlandse Wind Energie Associatie, NWEA

/. Bijlage: Br-secr 402Na bijlage bij NWEA reactie op consultatie algemene regels WoZ

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
<p>1. inleiding</p>	<p>Met dit besluit worden de aspecten die betrekking hebben op de bouw, de exploitatie en de verwijdering van een windpark algemeen geregeld in het Waterbesluit. Tot de inwerkingtreding van dit besluit bevatten de watervergunningen die tot nu toe zijn verleend voor windparken op zee de nodige voorschriften ter bescherming van de scheepvaart, luchtvaart en het milieu.</p> <p>In het "Energieakkoord voor Duurzame Groei" (verder: energieakkoord), dat op 6 september 2013 is gesloten tussen werkgevers, werknemers, natuur- en milieuorganisaties, energiebedrijven, decentrale overheden, het Rijk en vele andere organisaties, is afgesproken dat het kabinet zorg draagt voor een robuust wettelijk kader om de opschaling van windenergie op zee mogelijk te maken (Kamerstukken II 2012/13, 30 196, nr. 202). De doelstelling van het Rijk is een snelle uitrol en kostenefficiënte realisatie van 4.450 MW opgesteld en operationeel vermogen in 2023.</p> <p>Gelet op deze doelstellingen zijn eenduidige en uniforme regels over de bouw, exploitatie en verwijdering van het park noodzakelijk. Door het vooraf opstellen van algemene regels worden investeringsrisico's verminderd en ontstaat een aantrekkelijker investeringsklimaat voor het deel van de windsector dat windparken op zee wil realiseren. Daarnaast wordt door deze vooraf vastgestelde algemene regels een snelle uitrol mogelijk, omdat partijen in een vroeg stadium hun ontwerp en bouwactiviteiten af kunnen stemmen op de geldende regels. Dit versnelt de bouwfase van de windparken waardoor zij sneller operationeel zijn en duurzame energie leveren.</p> <p>Bij het opstellen van deze algemene regels is aansluiting gezocht bij de ervaringen van vergunningen die op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken en de Waterwet zijn afgegeven voor windparken op zee. De in de loop der tijd opgedane inzichten zijn meegenomen in deze algemene regels. Zo is gebleken dat niet alle voorschriften voor de vergunninghouders gelijk zijn, terwijl een inhoudelijke verklaring voor de verschillen ontbreekt. Ook is gebleken dat er voorschriften zijn opgenomen die door voortschrijdend inzicht en recente ontwikkelingen thans niet meer gesteld hoeven te worden. Bovendien is in de praktijk gebleken dat de voorschriften thans niet meer aansluiten bij gewijzigde internationale normeringen.</p> <p>Het onderhavige besluit lost deze geconstateerde knelpunten op. Hierdoor wordt de uitvoeringspraktijk voor de windsector eenvoudiger en goedkoper en de uitvoeringslasten voor het bevoegd gezag lager.</p> <p>In het licht van het streven naar transparantie en vereenvoudiging van regelgeving is het wenselijk de voorschriften die niet locatiespecifiek zijn zoveel mogelijk in algemene regels op te nemen. Tot de inwerkingtreding van dit besluit werden de regels met betrekking tot de bouw, exploitatie en verwijdering van windparken op de Noordzee opgenomen als voorschriften bij de watervergunning op grond van artikel 6.13 van het Waterbesluit. Bij een verdere ontwikkeling van windparken op zee is het des te meer wenselijk vooraf zoveel mogelijk duidelijkheid te geven over de eisen die worden gesteld met betrekking tot deze windparken. Dit geldt zowel bij het huidige stelsel als bij een nieuw stelsel voor windparken op zee. De algemene regels betekenen een verlichting van de administratieve lasten in vergelijking met de betreffende vergunningvoorschriften en geven in een vroeg stadium rechtszekerheid aan initiatiefnemers en andere gebruikers van de Noordzee.</p>	<p>NWEA spreekt haar waardering uit voor dit initiatief om de regels te standaardiseren, te versimpelen en te verduidelijken. Door het verminderen van investeringsrisico's en het aantrekkelijker maken van het investeringsklimaat draagt het bij aan de kostprijsreductie van elektriciteit van Wind op Zee.</p> <p>Wij waarderen de inzet om -daar waar de markt zichzelf al "gereguleerd" heeft, en bijvoorbeeld documenten verlangt die afdoende kwaliteit aantonen- als overheid daaraan aan te sluiten en zo dubbel werk te voorkomen. En ook dat daarbij geen keurslijf wordt gebruikt om (te) specifiek (te) gedetailleerde documentatie te verlangen. Dat biedt de nodige flexibiliteit. Aan de andere kant kan flexibiliteit ook door sommige partijen als onzekerheid worden ervaren als zaken niet eenduidig genoeg worden benoemd of uitgelegd. En onzekerheden zijn kostprijsverhogend.</p> <p>Daarom is er ons algemeen verzoek om daar waar dat mogelijk is heel concreet –als voorbeeld- aan te geven welke documenten zouden kunnen voldoen aan het gevraagde. In veel van de onderhavige gevallen zal dat bijvoorbeeld de type certificering van de turbine zijn.</p> <p>Door in de toelichting bij een artikel(-onderdeel) aan te geven dat aan de verplichting kan worden voldaan door bijvoorbeeld de type certificering van de turbine, is voor iedereen duidelijk en zonder twijfel dat er aan de verplichting van dat artikel kan worden voldaan, terwijl de flexibiliteit gewaarborgd blijft.</p> <p>Deze algemene regels zullen nog in ministeriële regelingen nader worden uitgewerkt. Hierbij moet dan ook het bovenstaande blijven gelden; lastenverlichting en het verminderen van investeringsrisico's.</p> <p>Graag stellen wij te zijner tijd onze deskundigheid in informatie tot uw beschikking om daarbij te helpen.</p> <p>Wanneer is voorzien dat de algemene regels in werking zullen gaan treden?</p> <p>We pleiten ervoor dat er ook voor de bestaande vergunningen duidelijkheid komt óf, en zo ja welke, vergunningvoorschriften vervangen zijn/worden door de algemene regels en welke voorschriften naast de algemene regels blijven bestaan. Wij pleiten ervoor dat dat dit per vergunning -zowel voor de bestaande als voor de te realiseren parken- wordt bekeken en gelijktijdig met het in werking treden van de algemene regels wordt vastgelegd zodat er duidelijkheid is wat er verwacht wordt van de betreffende exploitant.</p> <p>Een voorbeeld ter verduidelijking. De huidige praktijk in het verkrijgen van een conformiteitsverklaring van RWS, ofwel een zogenaamde handhavingsbrief, is dat gedurende het jaar een dossier wordt opgebouwd op alle verplichtingen onder de vergunning en RWS de conformiteit toetst. In de regel wordt dan een bezoek afgelegd door RWS vertegenwoordigers van handhaving aan de exploitant die het dossier presenteert. Tijdens deze meeting worden afspraken gemaakt over de documenten die RWS wil ontvangen voor interne toetsing. Op een beperkt aantal onderwerpen zoals kabeldiepteligging maar zeker ook over de milieu onderzoeken wordt separaat gerapporteerd. Voor deze laatste onderwerpen wordt dan ook vastgesteld waar de exploitant staat in haar verplichtingen. In de huidige praktijk besluit de exploitant zelfstandig, mede vanwege haar eigen belang maar ook vanwege eisen vanuit projectfinanciers of andere stakeholders, op welke onderwerpen een onafhankelijk deskundige wordt geraadpleegd om de inspectieresultaten te beoordelen. Een voorbeeld hiervan is de beoordeling door bv Deltares van de survey data op kabeldiepteligging en scour protection.</p> <p>Wanneer nu verplicht gesteld wordt om conformiteit aan de vergunning door een onafhankelijk deskundige te laten vaststellen zal dat de positie van de exploitanten ingeperkt worden en dit leidt tot lastenverzwaring, zowel administratief als kosten.</p>
<p>2. Hoofdpijnen van het besluit</p>	<p>Met dit besluit worden de aspecten die betrekking hebben op de bouw, de exploitatie en de verwijdering van een windpark algemeen geregeld in het Waterbesluit. Deze aspecten hebben namelijk betrekking op het beheer – waaronder toezicht en handhaving – van het watersysteem de Noordzee en op de te beschermen belangen van de Waterwet. Hierbij moet in het bijzonder worden gedacht aan de maatschappelijke functies die de Noordzee vervult, zoals scheepvaart, visserij, zandwinning en mijnbouw.</p> <p>Dit wijzigingsbesluit voegt in hoofdstuk 6 van het Waterbesluit (handelingen in watersystemen) een nieuwe paragraaf 6a 'windparken op zee' in. De paragraaf stelt regels die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de maatschappelijke functies van de Noordzee.</p> <p>De indeling van de paragraaf volgt grosso modo de verschillende fasen van het windpark: de bouwfase, de exploitatiefase en de verwijderingsfase. Voor iedere fase worden eisen gesteld waaraan moet worden voldaan. Op grond van voorafgaande melding en overlegging van gegevens door de exploitant kan het bevoegd gezag tijdig toetsen of voldaan wordt aan de regels van het besluit.</p> <p>Tijdens de bouw van een windpark moeten de werkzaamheden zodanig plaatsvinden dat minimale hinder optreedt voor het scheepvaartverkeer en dat schade wordt voorkomen. De Kustwacht is belast met het</p>	

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
	<p>nautisch beheer van de Noordzee en kan vanuit die functie aanwijzingen geven aan de scheepvaart. Op grond van een vooraf over te leggen werkplan overlegt de exploitant met de Kustwacht over het treffen van veiligheidsvoorzieningen om de hinder voor de overige gebruikers in het gebied zoveel mogelijk te beperken. Het is van belang voor de veiligheid van de gebruikers van de Noordzee dat de turbines en aanverwante apparatuur op een juiste wijze ontworpen zijn en dat het windpark zich altijd in een goede staat van onderhoud bevindt. Voorkomen moet worden dat palen om- of onderdelen naar beneden vallen. Een windturbine moet zodanig zijn ontworpen dat de tijdens het gebruik optredende krachten en spanningen zonder bezwaar in de constructie van de installatie kunnen worden opgenomen, met inachtneming van de ter plekke voorkomende krachten van de natuurelementen. Als algemene norm geldt dat een windturbine voldoende sterk is en zodanig wordt geplaatst dat deze niet verzakt, verschuift of afdrijft. Hiertoe maakt de exploitant gebruik van een onafhankelijke deskundige die eerst het ontwerp en later de bouw van de turbines en andere onderdelen van het park beoordeelt. In de toelichting op artikel 6.16g wordt ingegaan wat onder een onafhankelijke deskundige moet worden verstaan.</p> <p>Na ingebruikname van het windpark is het van belang dat de windturbines goed zichtbaar zijn voor de scheepvaart en de luchtvaart in de directe omgeving van het windpark. Het besluit regelt dat de Minister van Infrastructuur en Milieu (hierna: de Minister) ter beoordeling een plan wordt voorgelegd waarin de veiligheidsvoorzieningen die op de turbines worden geplaatst (verlichting, radarreflectie, misthoorns e.d.) zijn beschreven. Hierbij worden de internationale normen die door de IALA1 en de CAA2 zijn vastgesteld in acht genomen.</p> <p>Nadat een windpark buiten gebruik is gesteld, moet het worden verwijderd. De verwijderingsplicht voor windparken vloeit mede voort uit verdragsrechtelijke verplichtingen uit OSPAR en het Londen Protocol 1996. Op grond van artikel 6.3 van de Waterwet is het verboden zich in zee te ontdoen van op de zeebodem opgerichte werken. De regels in dit besluit schrijven voor op welke wijze aan de verwijderingsplicht moet worden voldaan.</p>	<p>Er wordt gesproken over "minimale hinder" voor het scheepvaartverkeer; wat dit in de praktijk betekent is onduidelijk.</p> <p>Het "vooraf over te leggen werkplan" zal in een vroeg stadium moeten worden overeengekomen met de Kustwacht zodat er geen onnodige kosten en risico's voor de exploitant ontstaan tijdens de bouwfase.</p> <p>Hoe de beoordeling na de bouw van de turbines en andere onderdelen van het park gedaan moet worden is niet duidelijk ("eerst het ontwerp en later de bouw ... beoordeelt").</p>
<p>3. Verhouding tot andere wetgeving</p>	<p>Verhouding tot Waterwet</p> <p>De algemene regels in onderhavig besluit heffen niet de vergunningplicht op grond van artikel 6.13 van het Waterbesluit op. Tot de inwerkingtreding van wetgeving voor een uitgiftestelsel op zee blijft het noodzakelijk om het toestaan van de bouw van een windpark in de Noordzee en de daarbij te stellen locatiespecifieke voorwaarden te reguleren door middel van een watervergunning.</p> <p>1 International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities 2 Civil Aviation Authority</p> <p>De algemene regels gelden ook voor windparken waarvoor voor het in werking treden van dit besluit een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Waterwet was verleend. Aangezien de algemene regels een verlichting van de lasten inhouden met betrekking tot de onderwerpen waarvoor vergelijkbare voorschriften waren opgenomen in de voor de inwerkingtreding van dit besluit verleende vergunningen, is het niet nodig te voorzien in overgangsrecht voor deze watervergunningen. De vergunningvoorschriften die zien op dezelfde onderwerpen als geregeld in onderhavig besluit verliezen echter hun werking. De vergunning blijft zien op de onderwerpen die niet in de algemene regels worden geadresseerd, zoals de afweging en de voorwaarden voor de activiteit als zodanig op de locatie en de daarbij behorende milieu- en natuurbeschermingsmaatregelen, zoals mitigerende maatregelen en monitoringsvoorschriften. De oorspronkelijke vergunningaanvraag blijft deel uitmaken van de vergunning. Bij eventuele wijzigingsaanvragen van de vergunninghouder of bij ambtshalve wijziging op grond van artikel 6.22, eerste lid, van de Waterwet kan een watervergunning voor een windpark worden opgeschoond. Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33 962) zal de Waterwet vervallen en zal de inhoud van onderhavig besluit overgaan naar de regelgeving op grond van de Omgevingswet.</p> <p>Verhouding tot wetsvoorstel windenergie op zee</p> <p>Met het oog op de doelstellingen voor duurzame energieproductie en ter uitvoering van het energieakkoord, alsmede ten behoeve van een betere ruimtelijke sturing van windparken op zee, is nieuwe wetgeving in ontwikkeling die voorziet in een uitgiftestelsel en marktordening voor windparken. Het instrumentarium van de voorgestelde wetgeving voorziet in een integrale (locatiespecifieke) beoordeling van gebieden die voor de bouw van windparken worden uitgegeven (kavels). Gezien de mogelijkheden voor een integrale afweging op alle relevante aspecten wordt voorgesteld de vergunningplicht op grond van artikel 6.13 van het Waterbesluit te laten vervallen. Hiermee worden de lasten voor de exploitant verder verminderd. De algemene regels voor de bouw, exploitatie en verwijdering van windparken in de Nederlandse territoriale zee en exclusieve economische zone op grond van de Waterwet blijven echter ook naast de wetgeving bestaan. Ze hoeven dan niet meer als voorschrift in de kavelbesluiten te worden opgenomen.</p>	<p>Het is van belang dat duidelijk(er) wordt vastgelegd wat de verhouding van de algemene regels is tot de overige instrumenten als Wet wind op zee, Kavelbesluit en met name een eventuele windvergunning..</p>
<p>4. Uitvoering en handhaving</p>	<p>Handhavinginstrumentarium</p> <p>De Waterwet voorziet in bestuursrechtelijke en strafrechtelijke ~~handhavinginstrumenten~~ handhavinginstrumenten. De normen in het Waterbesluit kunnen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk worden gehandhaafd. Op grond van artikel 8.1 van de Waterwet draagt de beheerder de zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van hoofdstuk 6 van het Waterbesluit.</p> <p>De strafrechtelijke handhaving is via de Wet economische delicten geregeld. Deze wet kent een uitgebreid sanctiestelsel, bestaande uit: hoofdstraffen (artikel 6), bijkomende straffen (artikel 7) en maatregelen (artikel</p>	<p>Het is van belang dat duidelijk(er) wordt vastgelegd wat de verhouding van de algemene regels is tot de overige instrumenten als Wet wind op zee, Kavelbesluit en met name een eventuele windvergunning.</p>

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
	<p>8). Gezien de aard van onderhavig besluit zal bij niet-naleving vooral het bestuursrechtelijk handhavingsinstrumentarium worden ingezet. Hierbij moet met name worden gedacht aan bestuursdwang en de last onder dwangsom.</p> <p>De ambtenaren van Rijkswaterstaat zijn belast met het toezicht op de naleving van de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving met betrekking tot de rijkswateren. Daarnaast zijn zij aangewezen als buitengewoon opsporingsambtenaar. Als gevolg van de standaardisatie en vereenvoudiging van de regels zullen de uitvoeringslasten voor het bevoegd gezag lager zijn dan in de "oude situatie" waarin onderwerpen van dit besluit nog in vergunningvoorschriften stonden. Als gevolg van het nieuwe stelsel van het wetsvoorstel windenergie op zee en de ambities zoals neergelegd in het energieakkoord is het wel te verwachten dat sprake zal zijn van een groei van 3</p> <p>Nota van toelichting bij algemene regels windparken op zee internetconsultatie september 2014 het aantal windparken op zee en daarmee een toename van de voor toezicht en handhaving benodigde capaciteit.</p> <p>De verwachting is dat sprake zal zijn van een grote mate van spontane naleving. De overzichtelijkheid van de doelgroep en de relatie die daarmee in de loop der jaren is opgebouwd zal de mate van spontane naleving op positieve wijze beïnvloeden. De drempel is laag om in geval van twijfel te overleggen en de aanwijzingen van deze dienst op te volgen.</p> <p>Verwacht wordt dat de belasting voor het Openbaar Ministerie niet zal toenemen als gevolg van onderhavig besluit.</p>	
5. Gevolgen	<p>Administratieve lasten en overige bedrijfseffecten</p> <p>De algemene regels voorzien in een lastenverlichting in vergelijking met de situatie voor de inwerkingtreding van dit besluit. Er worden minder eisen aan de exploitant gesteld en het goedkeuringsvereiste van diverse plannen verdwijnt. Bovendien sluiten de gestelde eisen aan bij de bedrijfsvoering van bedrijven in de windindustrie op zee.</p> <p>Met uitzondering van de informatie die gevraagd wordt aangaande de verwijdering van een windpark heeft de windexploitant alle andere gevraagde informatie al omdat deze nodig is voor de interne bedrijfsvoering om een veilig en levensvatbaar windpark te bouwen.</p> <p>Een aantal in de praktijk gebleken overbodige bepalingen uit de voorschriften van de watervergunning zijn niet overgenomen in de algemene regels. Verdere aanpassingen ter vermindering van de administratieve lasten zijn niet mogelijk in verband met noodzakelijke waarborgen op het terrein van veiligheid en milieu en met beheer van het zeegebied. De frequentie van de uitvraag is overigens kleiner dan bijvoorbeeld in Duitsland gebruikelijk is.</p> <p>Het ontwerpen van het windpark inclusief turbines, andere installaties en kabeltracés hoort bij de bedrijfsvoering van een exploitant. Hiervoor wordt in de praktijk veelal een ontwerpplan opgesteld. Om die reden wordt dan ook gesproken van kosten die voor de normale bedrijfsvoering toch al worden gemaakt. Deze informatie- en meldingsplicht leveren dan ook geen extra lasten op. Daarbij komt dat in de praktijk is gebleken dat exploitanten het op prijs stellen om vooraf zekerheid te hebben over de uitvoerbaarheid van hun projectplan.</p> <p>Op grond van artikel 6.16d lid 1 onder c jo. artikel 6.16g dient de exploitant over een verklaring van een onafhankelijke deskundige over het ontwerp van de windturbines te beschikken en deze te verstrekken aan het bevoegd gezag. Voor de financiering van het project heeft de exploitant deze verklaring ook nodig om investeerders de zekerheid te geven van de deugdelijkheid van het bedrijfsplan. Deze verplichting is daarmee aan te merken als kosten die voor de normale bedrijfsvoering toch al worden gemaakt. Ditzelfde geldt voor de aan te brengen veiligheidsvoorzieningen aangezien daarmee ook schade aan het windpark wordt voorkomen. De exploitant stelt voor haar eigen risicobeheersing ook een dergelijk plan op om financiële claims te voorkomen en aansprakelijkheid in te perken voor schadeveroorzakende gebeurtenissen. Een exploitant stelt voor de bedrijfsvoering ook een plan op voor het uitvoeren van werkzaamheden als bedoeld in artikel 6.16e, bijvoorbeeld als onderdeel van een ontwerpplan. Deze informatie heeft het bedrijf nodig om de kosten van de realisatiefase in kaart te brengen, de beschikbaarheid van materieel te borgen en te contracteren met (onder)aannemers. Deze plicht is daarom ook aan te merken als kosten die voor de normale bedrijfsvoering toch al worden gemaakt.</p> <p>In het kader van risicobeheersing binnen het project voert de exploitant kabelonderzoeken uit om schade aan de infrastructuur te voorkomen, en daarmee de garantie tot levering van elektriciteit te borgen. Om die reden is deze informatieverplichting aan te merken als kosten die voor de normale bedrijfsvoering toch al worden gemaakt.</p> <p>De verwijderingsplicht en de daarmee samenhangende kosten zijn aan te merken als bedrijfsvreemde kosten. Op grond van de huidige voorschriften in de watervergunning voor windparken op zee is deze verplichting thans opgenomen. Ook vloeit de verwijderingsplicht op zich reeds voort uit verdragsrechtelijke verplichtingen uit OSPAR en het Londen Protocol 1996 en artikel 6.3 van de Waterwet, dat een verbod bevat om op de zeebodem opgerichte werken achter te laten. Om die reden is geen sprake van een lastenverzwarende. De algemene regels regelen de wijze waarop de verwijdering moet plaatsvinden. Uitgaande van een gemiddelde grootte van een windpark van 350 MW zullen de ontmantelingskosten 30 jaar na ingebruikname circa 50 miljoen euro bedragen.</p> <p>In Nederland is op dit moment een tiental bedrijven actief voor windenergie op zee. De verwachting is dat dit aantal zal groeien met de uitrol van windparken op zee in het kader van het energieakkoord. De bestaande</p>	<p>Met de algemene regels wordt beoogd de lasten te verminderen vanwege het verdwijnen van goedkeuringsvereisten voor diverse plannen.</p> <p>Er zou nagegaan moeten worden hoe op een adequate manier een gelijkwaardig zekerheidsniveau voor investeerders gevonden kan worden, die immers mogelijk door het wegvallen van het vroeger gebruikelijke goedkeuring zich nu geconfronteerd zien met een eventuele onzekerheid over de vraag of de ingediende plannen correct zijn en niet tot handhavingssituaties leiden? Een dergelijke waardering zou tot het inprijzen van risico's kunnen leiden.</p> <p>Wij gaan ervan uit dat dit het standaard wind turbine type certificaat is. Een dergelijke verduidelijking van deze verplichting zal helpen.</p> <p>Er wordt gesproken over kabelonderzoeken om schade aan infrastructuur te voorkomen ivm de levering van elektriciteit. De overheid voert nu onderzoeken uit naar o.a. de ligging van kabels in en rond de kavels. Wat</p>

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
	<p>en in aanbouw zijnde vijf windparken worden naar verwachting met tien tot twaalf nieuwe windparken uitgebreid.</p> <p>Milieueffecten</p> <p>Milieueffecten en gevolgen voor andere gebruikers van de zee worden voor een concreet project voor het realiseren van een windpark beoordeeld in het kader van de aanvraag van de watervergunning. De algemene regels gaan over bouw, exploitatie en verwijdering gelden voor een activiteit die in het kader van een vergunningaanvraag is beoordeeld op milieueffecten en relaties met andere gebruikers. Er zijn geen milieueffecten als gevolg van het in werking treden van onderhavige algemene regels.</p>	<p>wordt met deze onderzoeken bedoeld en welk risico wordt aangeduid?</p> <p>Hier wordt gesproken over verwijderingskosten van 50 miljoen. In de vorige ronden werden exploitanten verplicht een bankgarantie te stellen van een dergelijke omvang. In het kader van de afspraken uit de green deal over het inzetten van beleidsinnovaties en in het kader van de kostprijsverlaging stellen we voor dit nu niet meer te eisen. Desnoods zijn er alternatieven denkbaar die een minder kostenverhogende werking hebben. Bijvoorbeeld via een borg, waar de overheid aanspraak op kan doen in het geval een offshore windpark voortijdig moet worden ontmanteld.</p> <p>Er wordt een voorbeeld aangehaald van ontmantelingskosten na 30 jaar. Is 30 jaar de nieuwe standaard voor de exploitatietermijn. Het is zinvol om de exploitatietermijn niet voor te schrijven maar aan de exploitant over te laten bij de SDE tenderbieding.</p> <p>Onder milieueffecten staat dat deze worden beoordeeld voor een concreet project in het kader van de aanvraag van de watervergunning. Hier moet aan worden toegevoegd, "of in het kader van het kavelbesluit".</p>
6. P.M	[Samenvatting uitkomsten internetconsultatie]	
7. Notificatie	<p>Het ontwerp-besluit is op ..... gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen [notificatienummer .....] ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217) (hierna: de notificatierichtlijn).</p> <p>Tevens heeft melding plaatsgevonden aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie, ter voldoening aan artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994/235). Een aankondiging van de desbetreffende notificatie is gepubliceerd in de Staatscourant van ....., nr. ....</p> <p>De notificaties zijn uitgevoerd omdat het ontwerpbesluit technische voorschriften bevat in de zin van de notificatierichtlijn. Daarbij is overwogen dat windturbines en kabels als bedoeld in onderhavig besluit producten zijn in de zin van de notificatierichtlijn. Aan deze producten worden technische eisen gesteld. Zo wordt in artikel 6.16g bepaald dat windturbines voldoende sterk zijn om als gevolg van windsterkte, golfslag en zeestroming te verwachten krachten te weerstaan en</p> <p>3 Er wordt hierbij uitgegaan van een jaarlijkse inflatie van 2% over de komende 30 jaar wordt daarbij voorgeschreven aan welke normen moet worden voldaan. Ook dienen windturbines te zijn voorzien van herkenningstekens en bepaalde bakens en besturingssystemen (art. 6.16h).</p> <p>Genoemde producteisen zullen nog worden gepreciseerd in een ministeriële regeling (wijziging van de Waterregeling). Ook deze regeling zal worden genotificeerd. Voor zover genoemde eisen kwantitatieve invoerbepalingen of maatregelen van gelijke werking in de zin van artikel 28 van het EG-verdrag bevatten ten aanzien van deze producten, worden deze gerechtvaardigd door het belang van de bescherming van het milieu en de veiligheid. Het besluit voorziet met artikel 6.16c in wederzijdse erkenning.</p>	
Artikelen en artikelsgewijze toelichting		
<p>Artikel I onderdeel A</p> <p>Artikel I</p> <p>Het Waterbesluit wordt als volgt gewijzigd:</p> <p>A</p> <p>In artikel 6.1 worden de volgende begripsbepalingen in de alfabetische opsomming ingevoegd:</p> <p>exploitant: de natuurlijke of rechtspersoon die een windpark opricht of exploiteert;</p> <p>windpark: een samenstel van voorzieningen waarmee elektriciteit</p>	<p>Artikel I, onderdeel A</p> <p>Aan de begripsbepalingen van artikel 6.1 van het Waterbesluit worden in verband met de algemene regels twee begripsomschrijvingen toegevoegd. De exploitant is de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een windpark opricht of exploiteert. De exploitant is dezelfde persoon als de houder van de watervergunning voor het windpark. Met het oog op de ontwikkeling van een uitgiftestelsel voor windparken op zee, waarbij de watervergunningplicht op grond van artikel 6.13 voor windparken mogelijk overbodig wordt en zal vervallen, wordt in de paragraaf met algemene regels voor windparken de term exploitant gebruikt en niet 'vergunninghouder'.</p> <p>Met de begripsomschrijving voor windpark wordt duidelijk gemaakt dat niet alleen de windturbines, maar ook andere installaties die door de exploitant worden opgericht voor het functioneren van het windpark, zoals een transformatorstation, onderdeel uitmaken van het windpark.</p>	<p>De definities van windpark en exploitant zouden zowel voor deze algemene regels alsook voor definities in het kader van de Wet wind op zee en Stroom nog eens goed tegen het licht gehouden moeten worden (en uiteraard eensluidend gaan zijn).</p> <p>De definities lijken (alleen) toegesneden te zijn op het radiaal aansluiten van windparken, maar ze moeten ook kloppen voor de situatie dat de exploitant van het windpark en de verantwoordelijke voor de export kabel het offshore substation (hub) verschillende entiteiten zijn (bv. TenneT als netbeheerder op zee)</p> <p>Een deel van de verplichtingen uit het besluit (bvb 6.16j) lijken vooral van toepassing op de netbeheerder en niet op de exploitant.</p> <p>De definitie van kabels is mogelijk niet duidelijk genoeg – moet er onderscheid gemaakt worden tussen inter-array kabels, exportkabels, andere kabels? Alle onderling met elkaar verbonden middelen geeft niet aan waar het windpark ophoudt: de kabel is verbonden, en het stopcontact.</p>

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
met behulp van wind wordt geproduceerd, waarbij onder een samenstel van voorzieningen wordt verstaan alle aanwezige middelen die onderling met elkaar zijn verbonden voor de productie van elektriciteit met behulp van wind.		Is basislijn gelijk aan LLWS? Definitie gewenst.
Artikel I onderdeel B B Na artikel 6.16 wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende: § 6a Windparken op zee		
Artikel 6.16a Deze paragraaf is van toepassing op windparken in de territoriale zee en de Nederlandse exclusieve economische zone.	Artikel 6.16a Dit artikel bepaalt het toepassingsbereik van de paragraaf. De algemene regels zijn slechts van toepassing op windparken in de territoriale zee en de exclusieve economische zone. De omstandigheden en te beschermen belangen op de Noordzee verschillen zodanig van die op land en de binnenwateren dat deze paragraaf niet van toepassing kan zijn op de Waddenzee en overige Nederlandse binnenwateren.	
Artikel 6.16b 1. Indien bij of krachtens deze paragraaf is bepaald dat een maatregel ter bescherming van de Noordzee moet worden getroffen, kan een andere maatregel worden getroffen, indien Onze Minister heeft beslist dat met die maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van de Noordzee wordt bereikt.	Artikel 6.16b Het gelijkwaardigheidsbeginsel, opgenomen in het eerste lid, houdt in dat de exploitant andere, gelijkwaardige maatregelen kan treffen dan de in het besluit of de ministeriële regeling opgenomen verplichte maatregelen, indien het bevoegd gezag heeft beslist dat daarmee een gelijkwaardig niveau van bescherming van de Noordzee wordt bereikt. Het tweede lid bepaalt dat degene die een andere maatregel wil toepassen, daartoe een aanvraag bij het bevoegd gezag dient in te dienen, onder overlegging van de benodigde gegevens waaruit de gelijkwaardigheid van de maatregel blijkt. Het bevoegd gezag besluit naar aanleiding van de overlegde gegevens of de exploitant een andere maatregel mag toepassen. Het derde lid regelt de beslistermijn van het besluit.	
2. Diegene die het voornemen heeft om een andere maatregel te treffen dient daartoe bij Onze Minister een aanvraag in, welke gegevens bevat waaruit blijkt dat met die andere maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van de Noordzee wordt bereikt.		
3. Onze Minister beslist binnen acht weken over de gelijkwaardigheid van een andere maatregel. Onze Minister kan deze termijn eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen.		
Artikel 6.16c 1. Met goederen als bedoeld bij of krachtens dit besluit worden gelijkgesteld desbetreffende goederen die rechtmatig zijn vervaardigd of in de handel zijn gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een tot een douane-unie strekkend Verdrag, dan wel rechtmatig zijn vervaardigd in een staat die partij is bij een tot een vrijhandelszone strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die voldoen aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.	Artikel 6.16c Ten behoeve van het vrij verkeer van goederen en diensten binnen de Europese Unie regelt dit artikel de wederzijdse erkenning van goederen die elders op rechtmatige wijze zijn vervaardigd en in de handel gebracht, en de wederzijdse erkenning van keuringsverklaringen en beroepseisen. Zo is in een aantal voorschriften van dit besluit bepaald dat een onderzoek moet worden uitgevoerd door een gecertificeerde instantie. Mede in het kader van de wederzijdse erkenning van instellingen, is in deze voorschriften ruimte geboden dat het onderzoek wordt uitgevoerd door een ten minste gelijkwaardige instelling, een instelling die aantoonbaar over ten minste gelijkwaardige vaardigheden beschikt, of door een geaccepteerd deskundige. Van de wederzijdse erkenning moet worden onderscheiden het gelijkwaardigheidsbeginsel uit artikel 6.16b. Dit beginsel beoogt de toepassing van alternatieve middelen mogelijk te maken. De wederzijdse erkenning daarentegen beoogt de ongehinderde toepassing van buiten Nederland vervaardigde producten te garanderen. Wederzijdse erkenning voor niet-publiekrechtelijke regelingen, certificaten en accreditaties: de bepalingen zijn zodanig geformuleerd dat de wederzijdse erkenning ook geldt voor certificaten, accreditaties en normdocumenten die worden genoemd in niet-publiekrechtelijke regelingen. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan NEN-normen en beoordelingsrichtlijnen.	
2. Met keuringsverklaringen als bedoeld bij of krachtens dit besluit worden gelijkgesteld keuringsverklaringen, afgegeven door		

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
<p>een onafhankelijke keuringsinstelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, welke verklaring is afgegeven op basis van onderzoeken die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken wordt nagestreefd.</p>		
<p>3. Met beroepseisen als bedoeld bij of krachtens dit besluit worden gelijkgesteld beroepseisen die worden gesteld in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die een beroepsniveau waarborgen dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.</p>		
<p>4. Met een certificaat of accreditatie als bedoeld bij of krachtens dit besluit of in een bij of krachtens dit besluit genoemde niet-publiekrechtelijke regeling, wordt gelijkgesteld een certificaat of accreditatie afgegeven door een daartoe bevoegde instelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt, op basis van onderzoeken of documenten die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken of documenten wordt nagestreefd.</p>		
<p>5. Met de bij of krachtens dit besluit genoemde niet-publiekrechtelijke regelingen, worden gelijkgesteld regels die zijn vastgesteld en bekendgemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt, en een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale regels wordt nagestreefd.</p>		
<p>Artikel 6.16d 1. De exploitant meldt het voornemen tot het oprichten of veranderen van een</p>	<p>Artikel 6.16d Het doel van de plicht om voorafgaand aan de bouw gegevens te overleggen is om het bevoegd gezag in staat te stellen om na te gaan of aan de algemene regels wordt voldaan. Op basis van de aan te leveren</p>	<p>Het is niet duidelijk wat onder 6.16d lid 1a onder "het ontwerp van de turbines" wordt verstaan. Dat moet verduidelijkt worden. In ieder geval zou uit de toelichting specifiek(er) moeten blijken wat het doel is van deze</p>

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
<p>windpark ten minste acht weken voor de aanvang van de bouwperiode aan Onze Minister en verstrekt daarbij de volgende gegevens:</p> <p>a. de locatie en het ontwerp van de turbines en andere installaties;</p> <p>b. het tracé van de kabels;</p> <p>Concept-besluit Algemene regels windparken op zee internetconsultatie september 2014</p> <p>c. een verklaring van een onafhankelijke deskundige dat het ontwerp van de windturbines voldoet aan de in artikel 6.16g, eerste lid, gestelde eisen;</p> <p>d. een beschrijving van de aan te brengen veiligheidsvoorzieningen en de plaatsing daarvan aan de windturbines en andere installaties in overeenstemming met artikel 6.16h;</p> <p>e. een plan, als bedoeld in artikel 6.16e, vierde lid, met betrekking tot de aanleg van het windpark;</p> <p>f. een plan, als bedoeld in artikel 6.16k, tweede lid;</p>	<p>gegevens kan effectief toezicht en handhaving plaatsvinden.</p> <p>De gegevens moeten ten minste acht weken voordat activiteiten plaatsvinden aan het bevoegd gezag worden gemeld. In de Waterregeling en het Activiteitenbesluit wordt voor de melding een termijn van vier weken gehanteerd. Dit betreft echter in het algemeen eenvoudige initiatieven die goed te beoordelen zijn binnen die termijn. Het bevoegd gezag heeft bij windparken op zee meer tijd nodig om de verscheidene plannen te beoordelen, vier weken zal dan niet genoeg zijn. De exploitant moet de locatie en het ontwerp van de turbines en andere installaties alsmede het tracé van de kabels melden (eerste lid, onder a en b). Bij de melding moet de locatie van de turbines en andere installaties, zoals het transformatorstation, worden aangegeven. Het bevoegd gezag heeft gegevens omtrent de locatie nodig om het werkgebied te kunnen bepalen en voor het informeren van andere gebruikers van het gebied.</p> <p>Het is van belang dat het bevoegd gezag inzicht heeft in het kabeltracé in verband met de veiligheid en de ruimte die hierdoor wordt ingenomen en daardoor niet meer beschikbaar is voor ander gebruik. Op grond van de brief van de Minister van Economische zaken van 18 juni 2014 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 31 510, nr. 49), is de verwachting dat dit in de toekomst voornamelijk de kabels binnen het windpark zullen betreffen.</p> <p>Op grond van het eerste lid, onder c, verstrekt de exploitant een verklaring van een onafhankelijke deskundige over het ontwerp van de windturbines. Uit de verklaring moet blijken of het ontwerp van de turbines voldoet aan de eisen die in artikel 6.16g worden gesteld aan de technische integriteit van de windturbines.</p> <p>Op grond van artikel 6.16d, eerste lid, onder d jo. artikel 6.16h moet de exploitant een beschrijving verstrekken van de veiligheidsvoorzieningen die hij op de windturbines aanbrengt. Deze voorschriften hebben als doel de veiligheid van het scheepvaart- en luchtvaartverkeer door herkenningstekens – waaronder verlichting – te borgen. De overgelegde gegevens over de voorgenomen veiligheidsvoorzieningen worden beoordeeld aan de hand van internationale normen. Op basis van de gegevens kan het bevoegd gezag reeds voor de bouw beoordelen of aan de normen wordt voldaan.</p> <p>Verder moet de exploitant een plan indienen voor het verrichten van werkzaamheden (eerste lid, onderdeel e). Door het indienen van dit plan weet het bevoegd waar en wanneer er handelingen in het watersysteem verricht worden en wat de duur van die handelingen is. In die periode vinden er meer verkeersbewegingen plaats en kunnen bepaalde gebieden (tijdelijk) onbereikbaar zijn. Het 7</p> <p>Nota van toelichting bij algemene regels windparken op zee internetconsultatie september 2014 bevoegd gezag kan op basis van dit plan andere gebruikers van het betreffende Noordzeegebied – bijvoorbeeld de scheepvaart, visserij, zandwinning, mijnbouw – op de hoogte stellen van de activiteiten. Hiermee wordt beoogd om onveilige situaties op de Noordzee te voorkomen.</p> <p>Tot slot moet de exploitant een plan indienen waarin hij beschrijft welke maatregelen hij treft bij ongewone voorvallen (eerste lid, onderdeel f). Dit plan moet opgesteld worden om de veiligheid bij reddingsoperaties op de Noordzee te waarborgen en de andere risico's van ongewone voorvallen te beheersen. Artikel 6.16k bepaalt de eisen die aan een dergelijk plan worden gesteld.</p>	<p>vraag naar gegevens.</p> <p>Het is niet duidelijk wat onder 6.16d lid 1b de precieze afbakening van de verantwoordelijkheden is; dat heeft te maken met de –al eerder benoemde- definitie van windpark, exploitant en de in dit artikel genoemde 'kabels'. Als voorbeeld kan de exportkabel genoemd worden.</p> <p>De algemene regels worden aangepast zodat extra kosten zoveel mogelijk vermeden worden, en in het besef dat de onderlinge vereisten binnen de sector en met name richting verzekeraars en financiers dermate stringent zijn dat zij ruimschoots voldoen aan de randvoorwaarden die de overheid aan het bedrijven van een windmolenpark zou willen opleggen. Om de duidelijkheid hierover (ook richting financiers) te vergroten zouden voorbeelden hiervan opgenomen kunnen worden.</p> <p>Artikel 6.16d lid 1 c . Hier zou duidelijk gemaakt moeten worden óf, en in hoeverre het type certificaat van de windturbine aan deze verplichting afdoende invulling geeft.</p> <p>Artikel 6.16d lid 1 d Hier zou duidelijk gemaakt moeten worden óf, en in hoeverre de documentatie van de windturbineproducent en het bijhorende het type certificaat van de windturbine aan deze verplichting afdoende invulling geeft</p>
<p>2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de op grond van het eerste lid te melden gegevens.</p>		
<p>3. Ingrijpende wijzigingen met betrekking tot activiteiten waarop het plan, bedoeld in het eerste lid, onder e, betrekking heeft, worden tenminste vier weken voor de verrichting van de desbetreffende activiteit gemeld aan Onze Minister.</p>		
<p>4. Indien de feitelijke situering van de funderingen voor de windturbines of de overige van het windpark onderdeel uitmakende voorzieningen afwijkt van de situering zoals deze bij de melding is weergegeven, verstrekt de exploitant aan Onze Minister de gegevens van de feitelijke positie van de funderingen binnen vier weken na het aanbrengen van de funderingen.</p>		<p>6.16d lid 4 en lid 5: hier worden termijnen van 4 weken genoemd. Dit is te kort. In de huidige vergunningen is een termijn van 6 maanden opgenomen. Tenminste 3 maanden is benodigd. Daarnaast moet de termijn pas gaan lopen nadat alle fundaties zijn geheid (lid 4) en alle kabels zijn gelegd (lid 5).</p>
<p>5. Indien de feitelijke ligging van een kabel afwijkt van de ligging zoals deze bij de melding is aangegeven, verstrekt de exploitant aan Onze Minister de</p>		<p>6.16d lid 4 en lid 5: hier worden termijnen van 4 weken genoemd. Dit is te kort. In de huidige vergunningen is een termijn van 6 maanden opgenomen. Tenminste 3 maanden is benodigd. Daarnaast moet de termijn pas gaan lopen nadat alle fundaties zijn geheid (lid 4) en alle kabels zijn gelegd (lid 5).</p>

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
gegevens van de feitelijke ligging ervan binnen vier weken na de aanleg van de kabel.		
<p>Artikel 6.16e</p> <p>1. Bij het verrichten van werkzaamheden in het kader van de aanleg, het onderhoud of het verwijderen van een windpark en van met een windpark verbonden kabels worden maatregelen genomen ter voorkoming van schade.</p>	<p>Artikel 6.16e</p> <p>Tot de maatregelen te nemen ter voorkoming van schade kunnen onder andere behoren het inlichten van het Kustwachtcentrum in Den Helder over het voornemen werkzaamheden uit te voeren ten behoeve van het plaatsen van windturbines of het voeren van licht- en geluidbakens ter bescherming van scheepvaart en visserij. Het betreft tijdens de bouw het instellen van een werkgebied en bijbehorende betonning. Het werkgebied wordt vastgelegd op de zeekaarten door de hydrografische dienst. Verder communiceert de Kustwacht dit in een bericht voor zeevarenden. Als de turbines zijn geplaatst, wordt er een veiligheidszone rondom het park ingesteld, op grond van artikel 6.10 van de Waterwet.</p> <p>Het in het vierde lid genoemde plan bevat in ieder geval een planning van de werkzaamheden (die heeft de Kustwacht nodig om de scheepvaart op een adequate manier te waarschuwen), een opgave van de in te zetten vaartuigen (hierdoor kan de Kustwacht controleren welke schepen zich in het werkgebied bevinden) en een omschrijving van de constructiewerkzaamheden (hierdoor kan de Minister beoordelen of voldaan wordt aan de vereisten van het Waterbesluit. In de regel zal het plan met het bevoegd gezag en de Kustwacht worden besproken.</p> <p>In het zesde lid is geregeld dat in het geval er ernstige schade dreigt als gevolg van de werkzaamheden dit gemeld wordt aan de Minister en het Kustwachtcentrum. Het Kustwachtcentrum is het operationele onderdeel van de Kustwacht dat 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is.</p>	<p>Het instellen van een veiligheidszone op het moment dat de turbines zijn geplaatst is (veel) te laat. Een van de gevaarlijkste periodes is juist bij het begin van de werkzaamheden. Daarom dient de veiligheidszone te worden ingesteld voorafgaand aan de aanleg- en installatiewerkzaamheden. Dit vanuit oogpunt van veiligheid voor alle betrokkenen, zowel de schepen die dan niet meer in het windpark gebied mogen komen als de bouwers van de windparken. Anders ontstaan er onveilige situaties en ongelukken en die moeten ons inziens ten alle tijden voorkomen trachten te worden. Naast onveilige situaties kan dit grote vertragingen in de aanleg en daardoor enorme kosten met zich meebrengen.</p> <p>Als het op grond van artikel 6.10 van de Waterwet, of andere wet- en regelgeving niet mogelijk zou zijn om dan deze veiligheidszone in te stellen, dan pleiten we ervoor de wetgeving zodanig aan te passen dat dit wel mogelijk wordt.</p> <p>In Denemarken is het in ieder geval gebruikelijk dat een veiligheidszone gedurende de constructiefase wordt ingesteld. Dat gebeurt ook buiten de territoriale wateren en vóórdat er een 'fixed object' is. NWEA kan indien gewenst de betreffende informatie uit Denemarken ter beschikking stellen.</p> <p>Wanneer komt duidelijkheid of doorvaart en/of medegebruik wordt toegestaan of niet? Als er toegestaan wordt, dan dienen er in windparken ook regels te komen voor die groepen. In geval van doorvaart en of medegebruik dienen wel aanvullende eisen en regels te worden gesteld. Bijvoorbeeld dat in het hele park geen bodemberoerende apparatuur (oa. tbv vissen) mag worden gebruikt, en dat er niet geankerd mag worden.</p> <p>Uiteraard dient het verbod tot betreden van windmolens te blijven bestaan en wij pleiten voor een veiligheidszone van 50m. rondom elke turbine waarin geen vaartuigen mogen komen anders dan die van de exploitant.</p>
2. Bij het verrichten van werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid wordt het scheepvaartverkeer zo min mogelijk gehinderd.		
3. Het verrichten van werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid gebeurt zodanig dat in de zeebodem aanwezige leidingen en kabels niet worden beschadigd.		
4. De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een door de exploitant opgesteld plan waarin alle uit te voeren werkzaamheden op zee staan vermeld.		
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de inhoud van het in het vierde lid bedoelde plan.		
6. Indien bij het verrichten van de in het eerste lid bedoelde werkzaamheden ernstige schade dreigt te ontstaan of is ontstaan, wordt hiervan onmiddellijk mededeling gedaan aan Onze Minister en het Kustwachtcentrum.		
<p>Artikel 6.16f</p> <p>1. Indien bij de bouw van een windpark of bij andere werkzaamheden met betrekking tot windturbines in de Nederlandse exclusieve economische zone een monument dan wel een</p>	<p>Artikel 6.16f</p> <p>De Monumentenwet is rechtstreeks van toepassing in de territoriale zee en de aansluitende zone. Dit artikel voorziet erin dat ook in het geval dat bij de uitvoering van activiteiten in de EEZ buiten de aansluitende zone een (vermoedelijk) monument in de zin van de Monumentenwet 1988 gevonden wordt, bescherming daarvan overeenkomstig de Monumentenwet plaatsvindt.</p> <p>Het tweede lid bepaalt dat bepaalde gegevens, die zijn verkregen bij onderzoek in het kader van de plaatsing</p>	

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
vermoedelijk monument in de zin van de Monumentenwet 1988 wordt gevonden, zijn de artikelen 53, 56, 58, eerste lid, en 59 van die wet van overeenkomstige toepassing. Concept-besluit Algemene regels windparken op zee internetconsultatie september 2014	van een windpark of de aanleg van een kabel, aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden verstrekt. Dit betreft gegevens over de bodem, die waardevol kunnen zijn voor de archeologische monumentenzorg onder water. De onder de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ressorterende Rijksdienst voor het oudheidkundig bodemonderzoek is bij uitstek in staat zulke gegevens te interpreteren.	
2. De exploitant stelt de gegevens voortvloeiend uit onderzoek naar de aanleg van een windpark ter beschikking aan Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, voor zover die gegevens informatie kunnen verschaffen over de aanwezigheid van archeologische monumenten dan wel vermoedelijke archeologische monumenten in of op de bodem van de territoriale zee of de Nederlandse exclusieve economische zone.		
<p>Artikel 6.16g</p> <p>1. Een windturbine is voldoende sterk om de als gevolg van windsterkte, golfslag, zeestroming en gebruik van de turbine te verwachten krachten te weerstaan.</p>	<p>Artikel 6.16g</p> <p>Een windturbine moet zodanig zijn ontworpen en gebouwd dat de tijdens het gebruik optredende krachten en spanningen zonder bezwaar in de constructie van de installatie kunnen worden opgenomen, met inachtneming van de ter plekke voorkomende krachten van de natuurelementen. De technische integriteit van het windpark moet door een onafhankelijke deskundige worden beoordeeld. De exploitant moet een verklaring van de deskundige overleggen aan de Minister. De verklaring van de deskundige zal zijn gegrond op onderzoek gedurende de ontwerpfase. In de ontwerpfase worden de veiligheidskritische elementen bepaald zoals de lengte van de heipalen alsmede de dikte en de kwaliteit van het gebruikte staal, het locatie specifiek detailontwerp van de turbinetorens. De onafhankelijke deskundige toetst een en ander aan gangbare internationale normen, bijvoorbeeld opgesteld door Germanischer Lloyd.</p> <p>Er wordt op gewezen dat de verklaring van de onafhankelijke deskundige voor de Minister geen bindend karakter heeft. De Minister beoordeelt de ingediende stukken; daarbij kan de conclusie van de Minister afwijken van het oordeel van de deskundige.</p> <p>Dit kan gebeuren op inhoudelijke gronden, maar ook door twijfel of er de facto sprake is van onafhankelijkheid en deskundigheid van degene die de verklaring heeft opgesteld.</p> <p>Over de vraag of sprake is van onafhankelijkheid van de aan te trekken deskundige zal de exploitant zich in eerste instantie zelf dienen te buigen. Het spreekt voor zich dat de bedoelde deskundige zich niet in een afhankelijke relatie mag bevinden met betrekking tot de exploitant teneinde elke schijn van vooringenomenheid of bevoordeling te vermijden. Daarnaast dient de deskundige te kunnen aantonen dat hij beschikt over een in de praktijk beproefd stelsel van normen die worden toegepast en onderdeel zijn van een kwaliteitssysteem.</p>	<p>Dit lijkt een constatering i.p.v. een voorschrift?</p> <p>De toegevoegde waarde van wettelijke borging van constructie-eisen zien wij niet zo goed, uit eigen belang zorgt ontwikkelende partij hier sowieso al voor. Artikel lijkt overbodig.</p> <p>De vraag is ook of de tekst van art 6.16g voldoende duidelijk en expliciet is. Geen enkele windturbine kan een 1 op 500 jaar monsterstorm doorstaan. In hoeverre kan de type certificering hier een rol spelen – we gaan ervan uit dat dat genoeg is – klopt dat?</p> <p>Germanischer Lloyd is een commerciële partij en maakt in die zin geen internationale ‘normen’ zoals IEC en Cenelec dat wel doen. Dus graag schrappen van GL als voorbeeld. Ook is het o.i. minder gepast om één specifiek bedrijf te noemen.</p> <p>Zou ‘kwaliteitscriteria’ een adequate vervanging voor het woord ‘normen’ kunnen zijn?</p> <p>Elke onzekerheid (voor de financiers) heeft het gevaar in zich dat risico’s ingeprijsd worden. Hoe lang kan de beoordeling van de minister gaan duren? is er een maximum termijn? Wat gebeurt er als die overschreden wordt? We stellen voor dat dan de verklaring ‘bindend wordt’. Wat gebeurt er als de minister negatief beoordeeld?</p> <p>Zijn de inhoudelijke gronden naast de twijfels aan de onafhankelijkheid en/of deskundigheid van de deskundige de enige mogelijke gronden? Is er een beroepsmogelijkheid en op welke manier is ‘beroep’ mogelijk?</p>
2. De exploitant verstrekt ten minste vier weken voor de ingebruikname van het windpark aan Onze Minister een verklaring van een onafhankelijke deskundige dat de constructie en de bouw van de windturbines voldoen aan het eerste lid.		
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over een verklaring als bedoeld in het tweede lid.		
<p>Artikel 6.16h</p> <p>1. Een windpark is ter waarborging van de veiligheid van het lucht- en scheepvaartverkeer voorzien van herkenningstekens en bakens.</p>	<p>Artikel 6.16h</p> <p>Windparken moeten uit oogpunt van de veiligheid van het scheepvaart- en luchtvaartverkeer zijn voorzien van herkenningstekens en bakens.</p>	<p>Zijn alle markeringen noodzakelijk op alle turbines, dan wel alleen op de buitenste turbines binnen een windpark? Dat laatste heeft onze voorkeur.</p>

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
2. De in het eerste lid bedoelde herkenningstekens en bakens voldoen aan IALA aanbeveling O-139 (markering van kunstmatige offshore constructies) en aan CAP 764 - CAA (beleid en richtlijnen voor windturbines).	Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat daarbij moet worden voldaan aan bepaalde internationale normen. De International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA) is een internationale organisatie die zich bezighoudt met de wereldwijde harmonisatie van maritiem e navigatiemiddelen. IALA heeft richtlijnen voor de markering en verlichting van windparken vastgesteld Deze betreffen onder meer: <ul style="list-style-type: none"> • de technische eigenschappen van de toe te passen instrumenten (lantaarns, misthoorns en radarreflectoren) en de plaats op de turbine; • de kleuren waarin de turbines geleverd moeten worden; • het gebruik van AIS markeringen; • extra voorzieningen op de hoekpunten van het windpark. In de richtlijn van de Engelse Civil Aviation Authority (CAA) is onder meer vermeld op welke turbines van een park obstakellichten moeten worden aangebracht en op welke locatie dat moet plaatsvinden. Verder worden er technische eisen gesteld aan de te gebruiken obstakellichten.	Met het oog op de kostprijsreductie is NWEA nagegaan of het plaatsen van extra lichten halverwege de turbinemast een verplichting is uit het CAP. Dat blijkt niet het geval te zijn. Deze "halverwege lichten" worden internationaal niet voorgeschreven maar komen uit de ILT richtlijnen (2011). Met de komst van de voorliggende algemene regels lijken de halverwege lichten dus niet noodzakelijk. Dat is dan ook precies onze aanbeveling. Immers het aanbrengen en onderhouden van deze lichten is (kosten)technisch erg lastig en het aanvullend doel naast de bestaande verlichting is niet helder. De toelichting zou duidelijk moeten maken dat hier de internationale CAP en IALA richtlijnen worden gevolgd en bijgevolg dus niet de nationale ILT richtlijnen.
3. De ononderbroken werking van de in het eerste lid bedoelde bakens is gewaarborgd.	De in het derde lid bedoelde ononderbroken werking van geluids- en lichtbakens wordt verzekerd door middel van het beschikbaar hebben van een noodvoedingsysteem.	De in het derde lid bedoelde ononderbroken werking van geluids- en lichtbakens wordt verzekerd door middel van het beschikbaar hebben van een noodvoedingsysteem of een andere voorziening van gelijkwaardige werking
4. Onze Minister kan bij maatwerkvoorschrift een aanwijzing geven over aan te brengen herkenningstekens en bakens.		
5. Het windpark is voorzien van controle-, waarschuwings- en ~~besturingssystemen~~ besturingssystemen , inclusief de noodvoorziening voor het zowel ter plaatse als vanaf de wal kunnen bedienen en bewaken van het windpark.		Moeten hier ook nog waarborgen worden ingebouwd voor de adequate afstemming van het gebruik van de noodvoorziening door de exploitant en de netbeheerder ?
6. De elektrische installaties en de kabels van het windpark voldoen aan de Europese norm HD 384 (veiligheidseisen laagspanning), NEN-EN-IEC 61936-1 (sterkstrooinstallatie) en NEN-EN 50522 (veiligheidseisen hoogspanning).	In het zesde lid is bepaald dat de elektrische installaties en kabels moeten voldoen aan internationale normen voor hoog- en laagspanningsinstallaties. In deze normen worden fundamentele uitgangspunten, keuze van apparatuur met bijbehorende beschermingsmaatregelen en installatievoorschriften beschreven. De exploitant moet ingevolge artikel 6.16d ten minste acht weken voor aanvang van de bouw van het park een verlichtingsplan voorleggen aan het bevoegd gezag. Op grond van dat plan kan het bevoegd gezag controleren of voldaan zal worden aan de IALA- en CAA-normen. Na het aanbrengen van alle voorzieningen moet voor ingebruikname van het windpark een verklaring van een onafhankelijke deskundige worden overgelegd (zevende lid). In dit artikel wordt verwezen naar niet-publiekrechtelijke regelingen, zoals de NEN-EN- en de IALA-normen. Dergelijke normen blijken in de praktijk geregeld te worden aangepast	Ook de beveiliging tegen blikseminslag (vlg. NEN 1014) zou hier aan toegevoegd kunnen worden.
7. De exploitant verstrekt aan Onze Minister uiterlijk vier weken voor de ingebruikname van het windpark een verklaring van een onafhankelijke deskundige dat de windturbines voldoen aan het eerste tot en met zesde lid.		Wij stellen voor dit te schrappen. Deze verklaring m.b.t. de aangebrachte voorzieningen voor de ingebruikname (lid 7) is nieuw en staat niet in de huidige vergunningen. Dit betekent een lastenverzwaring. Het is niet helder waarom deze extra maatregel zou moeten worden voorgeschreven. We pleiten ervoor dit te schrappen gegeven de doelstelling van de algemene regels om bij te dragen aan de kostprijsverlaging. Maar indien dit gehandhaafd blijft is het cruciaal dat de tekst zodanig wordt aangepast dat deze eis niet voorkomt dat windparken sequentieel kunnen starten. Het is zeer belangrijk dat een exploitant de mogelijkheid heeft om sequentieel de productie te starten, en dat er niet gewacht hoeft te worden totdat alle turbines van het hele windpark geïnstalleerd zijn. Ook hier is het –als dat mogelijk is- nuttig om duidelijk te maken dat <u>bijvoorbeeld</u> de documentatie van producent en het typecertificaat een van de mogelijkheden is om aan deze eis te voldoen. Daarmee blijft de flexibiliteit behouden, maar is er ook de duidelijkheid en de zekerheid dat als je deze documenten levert, je ook aan de eisen van dit artikel hebt voldaan.
8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de in het zevende lid bedoelde verklaring.		
9. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld omtrent de bij de toepassing van dit artikel in acht te	. Het negende lid maakt het mogelijk om bij ministeriële regeling aan te geven welke uitgave van dergelijke niet-publiekrechtelijke normen van toepassing is. Als wijziging van de regelgeving aan de orde is na actualisering van een van de normen, kan deze eenvoudiger plaatsvinden door wijziging bij ministeriële	

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
nemen tekst van de in dit artikel genoemde niet-publiekrechtelijke regelingen.	regeling.	
Artikel 6.16i 1. De exploitant zorgt voor een goede staat van onderhoud van het windpark en onderzoekt daartoe periodiek de windturbines en overige voorzieningen, alsmede de veiligheidsvoorzieningen.	Artikel 6.16i De exploitant is gehouden om te zorgen voor een goede staat van onderhoud van het windpark en verplicht om daartoe periodiek onderzoek en op een systematische wijze onderhoud uit te voeren. Onderhoud en inspecties worden uitgevoerd volgens de normen NEN-EN 50110 en NEN-EN 50110-1. In deze normen zijn nadere regels uitgewerkt met betrekking tot onderhoudsfrequenties, in acht te nemen veiligheidsmaatregelen en -instructies aan het onderhoudspersoneel. Het derde lid regelt dat indien een onderdeel of onderdelen van het windpark een dusdanig gebrek heeft dat hierdoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, de exploitant passende maatregelen neemt. In het uiterste geval wordt het windpark of het betreffende deel van het windpark onmiddellijk buiten werking gesteld. Op grond van de beheerstaak voor de Noordzee is het van belang dat de Minister hierover wordt geïnformeerd. Wanneer er sprake is van gevaar kan de Minister een bevel geven tot stilleggen (zie art. 6.16k van dit besluit).	Onderhoud en inspecties worden uitgevoerd volgens de door de sector algemeen geaccepteerde normen. Daarin zijn nadere regels uitgewerkt met betrekking tot onderhoudsfrequenties, in acht te nemen veiligheidsmaatregelen en -instructies aan het onderhoudspersoneel.
2. Het onderhoud en onderzoek voldoet aan NEN-EN 50110 en NEN-EN 50110-1.		Onderhoud en inspecties worden uitgevoerd volgens de ~~door de sector algemeen geaccepteerde normen NEN-EN 50110 en NEN-EN 50110~~
3. Indien wordt geconstateerd of het redelijk vermoeden bestaat dat een onderdeel of onderdelen van het windpark een gebrek bezitten, waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, neemt de exploitant passende maatregelen en in het uiterste geval wordt het windpark of het betreffende deel van het windpark onmiddellijk buiten werking gesteld en wordt Onze Minister daarover geïnformeerd.		
4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het in het eerste lid bedoelde onderzoek.		
5. Artikel 6.16h, negende lid, is van overeenkomstige toepassing.		
Artikel 6.16j 1. De kabel die de windturbines van een windpark verbindt met het landelijk hoogspanningsnet is tegen corrosie en uitwendige krachten beschermd.	Artikel 6.16j In verband met de veiligheid is het van belang dat de kabels die de windturbines met het hoogspanningsnet verbinden, al dan niet met tussenkomst van een transformatorstation, zich in goede staat van onderhoud bevinden en dat deze kabels op voldoende diepte in de zeebodem liggen. De regels beogen de voor de scheepvaart nautisch gegarandeerde diepte (NGD) te waarborgen. De NGD staat op alle zeekaarten en wordt door de kapiteins van zeeschepen gebruikt om hun route te bepalen. De kabel moet één meter onder de aanlegdiepte van de vaargeul liggen. Deze aanlegdiepte ligt gemiddeld een meter onder NGD en staat in het zogenoemde instandhoudingsplan voor de vaargeul. Dat betekent dus dat de kabel gemiddeld twee meter onder NGD ligt. Bij een kruising met een andere kabel is het belangrijk dat het totaal aan kabels één meter onder de aanlegdiepte blijft, ter voorkoming dat bij onderhoud van de vaargeul de kabel beschadigd wordt. Vanaf de laagwaterlijn5 tot drie kilometer uit de kust moet de kabel minimaal drie meter in de zeebodem liggen. Reden voor deze diepere ligging is de grotere dynamiek van de bodem dicht bij de kust en multifunctioneel gebruik van de bodem aldaar (o.a. bodemvisserij). Extra aandacht is nodig wanneer een kabel een (voor)oeversuppletie doorkruist. Bij een vooroeversuppletie is de dynamiek nog groter en kan in een relatief korte tijd veel zand wegvloeien waardoor de kabel bloot komt te liggen. In overleg met de exploitant schrijft het bevoegd gezag een diepte voor waarbij rekening wordt gehouden met de bodemdynamiek. De exploitant moet periodiek een onderzoek uitvoeren om vast te stellen of aan de vereisten van dit artikel is voldaan.	Hier wederom kan onduidelijkheid ontstaan over wat precies met de kabel(s) bedoeld wordt. Graag willen we hier zien opgenomen dat RWS actief met de windpark vergunninghouders de suppletie planning moet afstemmen op de aanleg van de kabels. Alleen dan maakt RWS het mogelijk om aan de dekkingseis te voldoen. RWS voert bij een groot deel voor de Nederlandse Kust om de 4 a 5 jaar zandoeversuppleties uit. Indien eerst de windparkkabels worden aangelegd en vervolgens de zandsuppletie plaatsvindt betekent dit dat het risico dat kabels bloot komen te liggen verminderd wordt t.o.v. de situatie dat eerst de zandsuppletie plaatsvindt en vervolgens de kabelaanleg. De zandsuppletie laag verdwijnt namelijk weer relatief snel (dat is ook het doel van de zandmotor). (Ook hier geldt dat de in dit artikel voorkomende begrippen “exploitant” en “windpark” moeten kloppen met zowel de huidige situatie als met de situatie dat TenneT straks de netbeheerder op zee is.) We vragen ons af of het nodig is om de diepte in een AMVB vast te leggen. In een ministeriële regeling is er meer flexibiliteit om de voorschriften aan de laatste inzichten aan te passen. Daarnaast kan het vast voorschrijven van een diepte leiden tot onnodige en forse kosten. Het voorschrift over de diepte zou uit moeten gaan van een zg. “Cable protection index”, waarbij op basis van een risk assessment de juiste diepte wordt geïdentificeerd die nodig is om de kabel adequaat te beschermen. Daarbij worden alle relevante factoren in ogenschouw genomen zoals de het type zeebodem, en de risico's van ankers, vistuig e.d. gebaseerd op de in dat gebied gebezigde gebruik van de zee. Deze aanpak wordt in het

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
		VK en elders toegepast. Volgende maand zal OWA/Carbon Trust hierover een rapport uitbrengen.
<p>2. De kabel die het windpark verbindt met het landelijk hoogspanningsnet:</p> <p>a. ligt op een diepte van tenminste drie meter in de zeebodem voor dat deel van de kabel dat zich binnen een afstand van drie kilometer vanaf de basislijn bevindt;</p> <p>b. ligt op een diepte van tenminste één meter in de zeebodem voor dat deel van de kabel dat zich op drie kilometer of meer van de basislijn bevindt;</p> <p>c. ligt bij kruising van een vaargeul minimaal één meter beneden de door de beheerder vastgestelde onderhoudsdiepte, en</p> <p>d. ligt bij kruising van een andere kabel of leiding op tenminste 30 centimeter afstand van die kabel of leiding.</p>		<p>We vragen ons af of het nodig is om de diepte in een AMVB vast te leggen. In een ministeriele regeling is er meer flexibiliteit om de voorschriften aan de laatste inzichten aan te passen.</p> <p>Daarnaast kan het vast voorschrijven van een diepte leiden tot onnodige en forse kosten ! Het voorschrift over de diepte zou uit moeten gaan van een zg. "Cable protection index" , waarbij op basis van een risk assessment de juiste diepte wordt geïdentificeerd die nodig is om de kabel adequaat te beschermen. Daarbij worden alle relevante factoren in ogenschouw genomen zoals de het type zeebodem, en de risico's van ankers, vistuig e.d. gebaseerd op de in dat gebied gebezigde gebruik van de zee. Deze aanpak wordt in het VK en elders toegepast. Volgende maand zal OWA/Carbon Trust hierover een rapport uitbrengen.</p> <p>Is basislijn gelijk aan LLWS? Definitie gewenst.</p> <p>Ook hier is de opmerking op zijn plaats dat de definities voor de (verschillende soorten) kabels duidelijk moeten zijn, alsook wie de aangesproken probleemeigenaar is.</p>
<p>3. Bij de aanleg van kabels wordt de natuurlijke bodemopbouw en gronddekking zoveel mogelijk in stand gehouden.</p>		
<p>4. De exploitant onderzoekt periodiek de eigenschappen en de ligging van de in het tweede lid bedoelde kabel.</p>		<p>Is het hier nuttig en/of noodzakelijk 'periodiek' nader te definiëren, bv. 2-jaarlijks ? En de gewenste onderzoeksmethode te omschrijven, bv. 'subbottom profiling of gelijkwaardig', of anderszins te verwijzen naar internationaal geaccepteerde methode(s) ?</p>
<p>5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de aanleg, de eigenschappen en de ligging van de kabel, alsmede over het in het vierde lid bedoelde onderzoek.</p>		
<p>Artikel 6.16k</p> <p>1. Indien zich een ongewoon voorval voordoet in of in de nabijheid van een windpark, welke een gevaar oplevert voor het milieu of voor de veiligheid op zee, treft de exploitant alle redelijke maatregelen ter bescherming van het milieu of de veiligheid.</p>	<p>Artikel 6.16k</p> <p>Indien zich een ongewoon voorval voordoet in of in de buurt van een windpark, dient de exploitant zorg te dragen voor uitvoering van het door hem opgestelde ongewone voorvalplan. Ingevolge het vijfde lid kan de Minister in het uiterste geval bevelen dat het windparken wordt stilgelegd. Daarbij kan gedacht worden aan de veiligheid bij reddingsoperaties.</p> <p>Wanneer een persoon overboord valt binnen een windpark is zoeken en redden mogelijk met helikopters. Een drenkeling is moeilijk binnen een windpark te vinden. Helikopters moeten laag ((5 Zie artikel 1 van de Wet grenzen Nederlandse territoriale zee 10 Nota van toelichting bij algemene regels windparken op zee internetconsultatie september 2014)) vliegen om slachtoffers in het water te vinden. Om aanvaring tussen draaiende turbinebladen en helikopterbladen te verminderen is stilzetten van de windturbine noodzakelijk. Op die manier wordt de kans op een aanvaring tussen de helikopter en de windturbine verminderd.</p>	<p>Voor de offshore wind industrie staat veiligheid voorop. Niet als statement, maar in de praktijk en dus ook in de onderlinge afspraken, contracten en in de mindset.</p> <p>Indien daar voor de veiligheid noodzaak toe bestaat kan de exploitant op verzoek het park stil leggen.</p> <p>We merken op dat de beschreven situatie betreffende de zoekoperatie met helikopters erg gezocht lijkt. Een dergelijke verplichting tot stilzetten is ons niet bekend in geen enkel Europees land met offshore windparken.</p> <p>In ieder geval dien gewaarborgd te worden dat als er een dergelijk voorschrift zou komen, dat dit niet zal leiden tot buitensporige oplossingen zoals bijvoorbeeld speciale technische arrangementen die een helikopterpiloot de mogelijkheid zou geven m.b.v. een soort afstandsbediening eigenstandig de turbines te stoppen. Dat zou immers leiden tot vele verschillende technische issues en bijhorende kosten</p>
<p>2. De exploitant beschikt over een actueel plan dat een beschrijving bevat van de in het eerste lid bedoelde maatregelen.</p>		
<p>3. Een plan als bedoeld in het tweede lid, bevat in ieder geval:</p> <p>a. een vermelding van de in te zetten materialen;</p> <p>b. de aanwijzing van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die is belast met het verrichten van de in onderdeel a bedoelde werkzaamheden, en</p> <p>c. de aanwijzing van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die is belast is met het toezicht op het verrichten</p>		

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
van de in onderdeel a bedoelde werkzaamheden.		
4. De exploitant meldt een ongewoon voorval onmiddellijk aan Onze Minister en het Kustwachtcentrum.		
5. Onze Minister kan in geval van gevaar een bevel geven tot het stil leggen van het windpark.		
6. De exploitant verstrekt een plan binnen vier weken na actualisatie daarvan aan Onze Minister.		
<p>Artikel 6.16l</p> <p>1. Een niet meer in gebruik zijnde windpark alsmede de bijbehorende kabels worden verwijderd.</p>	<p>Artikel 6.16l</p> <p>Een windpark dat niet meer in bedrijf is, moet worden verwijderd. In samenhang met artikel 6.3 vormt dit artikel mede implementatie van het London Protocol en het OSPAR-verdrag (verbod op het achterlaten van op de zeebodem opgerichte bouwwerken).</p>	<p>Voeg een redelijke (uiterste begin en eind-) termijn na afloop van gebruiksperiode toe, bv. binnen 3 jaar.</p> <p>Er kunnen nieuwe inzichten ontstaan over de nut en noodzaak van (gedeeltelijke) verwijdering . Overweeg bijvoorbeeld dat erosiewerend materiaal dat rond de fundaties wordt toegepast als kunstmatig rif een kraamkamerfunctie blijkt te kunnen vormen. En als zodanig waardevol is om in stand te worden gehouden.</p> <p>Laat daartoe ruimte open voor een uitzondering en verwerk dat in dit gehele artikel, en waar nodig in de rest van de AMVB.</p> <p>In de vorige ronde werden exploitanten verplicht een bankgarantie te stellen voor de verwijdering. In het kader van de afspraken uit de green deal over het inzetten van beleidsinnovaties en in het kader van de kostprijsverlaging stellen we voor dit nu niet meer te eisen. Desnoods zijn er alternatieven denkbaar die een minder kostenverhogende werking hebben. Bijvoorbeeld via een borgstelling waar de overheid aanspraak op kan doen in het geval een offshore windpark voortijdig moet worden ontmanteld.</p>
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op schroot en ander materiaal, dat ter plaatse of in de naaste omgeving terechtgekomen is bij het plaatsen, het gebruik of verwijderen van het windpark.		
3. Onze Minister kan bij maatwerkvoorschrift de verplichting tot verwijdering beperken tot een door hem te bepalen diepte beneden de bodem van het oppervlaktewater.	De Minister kan bij maatwerkvoorschrift de verwijderplicht [aanpassen, bijvoorbeeld tot het] beperken tot een bepaalde diepte in de zeebodem. ~~Hier toe~~ Daartoe zou ~~kan~~ aanleiding [kunnen] zijn, indien het milieu meer schade zal ondervinden van het volledig verwijderen dan van gedeeltelijke verwijdering waarbij een deel van de fundering in de zeebodem achterblijft.	De door NWEA voorgestelde wijziging beoogt de minister meer flexibiliteit te geven, bijvoorbeeld voor het geval dat nieuwe inzichten ontstaan. <p>Onze Minister kan bij maatwerkvoorschrift de verplichting tot verwijdering [aanpassen , bijvoorbeeld tot het] beperken tot een door hem te bepalen diepte beneden de bodem van het oppervlaktewater.</p>
4. Onze Minister kan een termijn vaststellen, waarbinnen aan de verplichting tot verwijdering moet zijn voldaan.		
5. De exploitant verstrekt een plan als bedoeld in artikel 6.16e, vierde lid, dat betrekking heeft op de verwijdering van het windpark ten minster vier weken voor de aanvang van de werkzaamheden.	De exploitant stelt conform artikel 6.16e voorafgaand aan de feitelijke verwijdering van de installaties een plan op waarin uiteengezet wordt op welke wijze de verwijdering van de installaties zal gaan plaatsvinden. In overleg met het bevoegd gezag zal er dan ook een redelijke termijn worden afgesproken waarbinnen de verwijderingsactiviteiten moeten zijn afgerond. Na afloop wordt door een onderwateropname aangetoond dat de zeebodem ter plaatse van het windpark vrij is van obstakels.	Spelfaut in "minister"
6. Nadat een windpark, kabels en schroot en ander materiaal zijn verwijderd, doet de exploitant daarvan onmiddellijk mededeling aan Onze Minister en overlegt daarbij gegevens waaruit dit blijkt.		

Artikelen	Tekst nota van toelichting	NWEA-reactie
Artikel II Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2015. Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.	<i>(geen toelichting)</i>	